

Güzel Konuşma ve Yazma Üzerine

Doç. Dr. Cahit KAVCAR (*)

Dilimizin doğru, düzgün ve pürüzsüz kullanılması konusu gide- rek önemini artırıyor. Okullarımızda yapılan Türk Dili eğitiminin, ge- rek güzel konuşma, gerekse düzgün yazma bakımından istenilen he- defe tam ulaşamadığı da acı bir gerçek.

Dilimizin doğru ve etkili eğitimi, düzgün kullanılması konusunda önemli ve çok yönlü sorunlar bulunmakla birlikte olumlu gelişmeler de göze çarpıyor. Konuyla ilgili bilimsel çalışma ve araştırmalar ya- pılması, uygulama-kullanım ağırlıklı kitapların yayınlanması çok se- vindirici.

Dilimizin doğru ve düzgün kullanılmasına, pratik bilgiye ve uy- gulamaya yönelik yeni bir kitapla karşılaşyoruz (1). İkisi de Türkçe öğretmeni ve bilim uzmanı olan iki yazarın ortaklaşa yazdıkları bu eser, dilimizin iyi öğrenilmesi ve düzgün kullanılması konusunda hem pratik bilgi, hem de uygulama bakımından önemli yenilikler ta- şımaktadır.

Sekiz bölüm, sunu ve kaynakçadan oluşan bu kitap, temel ola- rak, «Konuşma ve yazma konularında öğrencilerde, memurlarda gö- rülen anlatım eksiklerinin en belirginlerini giderme amacına» yöne- liktir. Sunu'da belirtildiği gibi; «Öğrenci açısından, Türkçe, güzel ko- nuşma-yazma, kompozisyon derslerine katkı sağlamak, öğrencileri bu derslerde daha yetkin kılmak, memur açısından da onların görev çevreleriyle olan etkileşimini ve iletişimini güçlendirmek, bu kitabın beklentileri arasındadır.»

Burada hemen dikkatimizi çeken önemli bir nokta şu; Öğrenci- nin yanısıra memurun da düşünülmesi ve ona da yararlı olma çaba-

(*) A. Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi.

(1) Nurettin Ergen - Hüseyin Başdoğan, **Örneklî-Uygulamalı Güzel Konuş- ma Yazma Teknikleri**, İM Eğitim Araştırma Yayın Danışmanlık A.Ş. yayını, Ankara 1985. 89 sayfa, 495 TL.

sı. Bugüne kadar öğrenci için kompozisyon, anlatım üzerine yazılan pekçok kitap var ama devlet dairelerinde çalışan ve işi gücü yazışmaları yürütmek olan memurlara yönelik pek yayın göremiyoruz. Oysa doğru ve düzgün bir yazılı anlatım, onlar için de öylesine gerekli ki...

Kitap, şu ana bölümlerden oluşmaktadır:

1. Yazım kuralları
2. Noktalama işaretleri
3. Tümce (Cümle)
4. Paragraf
5. Mektup
6. Not Etme, Özet Çıkarma, Rapor Yazma
7. Karşılıklı Konuşmalar
8. Yazıyı Düzeltme ve Geliştirme

Her bölümde bilgi ve uygulama birlikte yürütülüyor. Örnek ve uygulamalar yoluyla, beceriye ağırlık verilmesi çok olumlu bir tutum. Önsöz'de de belirtildiği gibi, bu kitap, alandaki öbür kitaplardan farklılıklar göstermektedir. Bunlar şöyle sıralanabilir:

Hemen her konu, tanım, önem, ilke, örnek ve uygulama yönünden ele alınmıştır. Konuşma ve yazma yöntemleri gösterilmiştir. İşlevsel konuşma ve yazma konularında, işlem basamakları üzerinde durulmuştur. Örnekler ve uygulamalarla, konuşma-yazma konularına somutluk kazandırılmıştır. Kitap, orta dereceli okul öğrencileriyle, ortaöğretim çıkışlı büro memurlarının yararlanma düzeyi gözönünde bulundurulmuş hazırlanmıştır.

Düşündüklerimizi, duyduklarımızı, görüp yaşadıklarımızı derli toplu ve düzenli bir biçimde anlatmak, hayatta başarılı olmak için büyük önem taşır. Bu bakımdan, düzgün konuşmaya, doğru ve güzel yazmaya çok özen göstermek gerekir. Yoksa kendimizi tam olarak anlatamayız, başkalarıyla sağlıklı bir ilişki ve iletişim kuramayız. İyi bir sözlü ve yazılı anlatım, hem okul başarısı için hem de hayatta başarı kazanmak için çok önemlidir. Bundan dolayı, kendi dilimizi çok iyi öğrenmek ve düzgün anlatım becerisini elde etmek gerekir. Herhangi bir konuda bilgi eksikliği belki bir dereceye kadar hoş görülebilir ama kişi kendi dilinde doğru ve düzgün bir konuşma ve yazılı anlatım becerisinden yoksun kalırsa, hem başarılı olamaz, hem de çok ayıplanır. Özellikle yazılı anlatım yetersizlikleri, her düzey-

deki okullarımızda önemli bir sorundur. Üniversite öğrencisi olan gençlerimizin büyük çoğunluğunda bile bu tür önemli yetersizliklerle karşılaşmaktayız. Bu yüzden de, bütün yükseköğretim kurumlarına zorunlu Türk Dili dersi konmuştur.

Bu kitap, ortaöğretim öğrencilerinden ve yazma görevindeki memurlardan başka, Türkçe ve edebiyat öğretmenlerine, üniversite öğrencilerine, güzel konuşma-yazma konularına ilgi duyan -daha doğrusu duyması gereken- aydınlara ve anne-babalara yararlı bir temel kaynak niteliği taşımaktadır. (2)

(2) İlgili duyanlar bu kitabı şu adresten ya da telefonlardan isteyebilirler:
Sağlık Sok. 36/7. Tel. : 30 31 65 ve 22 36 89

«Yüksek bir insan toplumu olan Türk ulusunun tarihsel bir niteliği de güzel sanatları sevmek ve onda yükselmektir.»

(ATATÜRK, 29 Ekim 1933)
